

Izolačka – výše a odečet od pojistného

Zákonem č. 518/2021 Sb., o mimořádném příspěvku zaměstnanci při nařízené karanténě, se opětovně zavádí poskytování mimořádného příspěvku (tzv. izolačky). Zákon nabyl účinnosti dnem vyhlášení ve Sbírce zákonů, tj. dne 23. 12. 2021. Podmínky nároku na příspěvek, jeho výše, způsob jeho stanovení a odečet poskytnutých příspěvků od pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (dále jen „pojistné“) jsou stanoveny stejným způsobem, jako byly stanoveny zákonem č. 121/2021 Sb., který upravoval poskytování příspěvku v kalendářních měsících březen až červen 2021. Příspěvek je osvobozen od daně z příjmů, a proto se nezahrnuje ani do vyměřovacího základu zaměstnance pro placení pojistného na sociální zabezpečení ani pro placení pojistného na veřejné zdravotní pojištění.

Bližší informace, jak se zaměstnavatel dozví, že jeho zaměstnanci byla nařízena karanténa nebo izolace a využití eNeschopenky, naleznete [zde](#).

Kdo má na karanténní příspěvek nárok?

Příspěvek přísluší zaměstnanci, kterému byla nařízena karanténa nebo izolace podle zákona o ochraně veřejného zdraví (dále jen „karanténa“, přičemž karanténa s navazující izolací se považuje za jednu sociální událost) a kterému podle zákoníku práce vznikl z důvodu nařízené karantény nárok na náhradu mzdy, platu nebo odměny z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr (dále jen „náhrada příjmu“). Nárok na příspěvek se posuzuje z každého zaměstnání samostatně (tedy i v případě více pracovněprávních vztahů u jednoho zaměstnavatele). Příspěvek přísluší také některým dalším osobám, které jsou účastny nemocenského pojištění jako zaměstnanci (např. státní zaměstnanci) a mají v době nařízené karantény nárok na snížený plat nebo sníženou odměnu podle jiného právního předpisu (zákona č. 234/2014 Sb., zákona č. 236/1995 Sb., zákona č. 128/2000 Sb., zákona č. 129/2000 Sb. a zákona č. 131/2000 Sb.).

Zaměstnanci přísluší příspěvek za každý kalendářní den, nejdéle však po dobu prvních 14 kalendářních dnů trvání nařízené karantény. Pokud zaměstnanci byla nařízena karanténa 1. 12. 2021 a později, přísluší mu příspěvek od prvního dne trvání karantény, pokud nařízená karanténa trvala aspoň v den nabytí účinnosti zákona, tj. 23. 12. 2021. Nárok na příspěvek nemá zaměstnanec, kterému byla nařízena karanténa před 1. 12. 2021, přestože karanténa trvala i po 30. 11. 2021 – to platí i v případě nařízené izolace, která navazuje na předchozí karanténu, přestože izolace byla nařízena po 30. 11. 2021 a trvá ke dni nabytí účinnosti zákona (neboť karanténa a izolace se pro účely zákona považuje za jednu sociální událost).

Příklad č. 1: Zaměstnanci byla nařízena karanténa a následně izolace celkem na 20 dnů od 6. 12. 2021 do 25. 12. 2021. Zaměstnanec má nárok na příspěvek za prvních 14 kalendářních dnů trvání karantény, tj. od 6. 12. 2021 do 19. 12. 2021. Od 15. kalendářního dne trvání (tj. od 20. 12. 2021) přísluší zaměstnanci nemocenské.

Příklad č. 2: Zaměstnanci byla nařízena karanténa a následně izolace celkem na 27 dnů od 29. 11. 2021 do 25. 12. 2021. Zaměstnanec nárok na příspěvek nemá, protože karanténa mu byla nařízena před 1. 12. 2021, a to navzdory tomu, že izolace trvá ke dni nabytí účinnosti zákona.

Ze zákona trvá nárok na příspěvek nejdéle do 28. 2. 2022.

Příklad č. 3: Zaměstnanci byla nařízena karanténa na 14 dní od 26. 2. 2022 do 11. 3. 2022. Zaměstnanec má nárok na příspěvek za období od 26. do 28. 2. 2022, tj. za 3 kalendářní dny.

Jaká je výše příspěvku?

Příspěvek zaměstnanci přísluší za každý kalendářní den, nejdéle však za dobu prvních 14 kalendářních dnů trvání nařízené karantény, ve výši 370 Kč. Pokud by ale součet příspěvku a náhrady příjmu přesáhl 90 % průměrného výdělku za odpovídající počet zameškaných hodin, příspěvek se o tento rozdíl sníží. Čili zaměstnanci přísluší příspěvek nejvýše v takové výši, která společně s náhradou příjmu činí 90 % průměrného výdělku za odpovídající počet zameškaných hodin za celou dobu trvání karantény, resp. prvních 14 kalendářních dnů jejího trvání.

Průměrný výdělek se zjistí jako průměrný hodinový výdělek a určuje se z hrubé mzdy (platu, odměny) zúčtované k výplatě zaměstnanci v rozhodném období a z doby odpracované v rozhodném období. Rozhodným obdobím je kalendářní čtvrtletí, které předchází kalendářnímu čtvrtletí, ve kterém je průměrný výdělek stanoven pro uspokojení nároků zaměstnance. V prosinci 2021 bude průměrný výdělek zjištěn za rozhodné období červenec až září 2021, v lednu 2022 bude průměrný výdělek zjištěn za rozhodné období říjen až prosinec 2021. Pokud je karanténa nařízena v prosinci 2021 a prvních 14 kalendářních dnů jejího trvání končí až v lednu 2022, je potřeba částku odpovídající 90 % průměrného výdělku za odpovídající počet zameškaných hodin stanovit za celou tuto dobu (za zameškané hodiny v prosinci 2021 i za zameškané hodiny v lednu 2022) – konkrétní postup je uveden níže v příkladech č. 6 a č. 7. Vypočtený příspěvek je potřeba zaokrouhlit na celé koruny směrem dolů (pokud by se zaokrouhlil směrem nahoru, součet náhrady mzdy a příspěvku by přesáhl 90 % průměrného výdělku za zameškané hodiny).

Příklad č. 4: Zaměstnanci je nařízena na 14 dní karanténa – od 10. 12. 2021 do 23. 12. 2021. Zaměstnanec má pravidelně rozvrženou pracovní dobu od pondělí do pátku, 8 hodin denně. Jeho průměrný hodinový výdělek pro 3. čtvrtletí 2021 činí 154,30 Kč. Zaměstnanci přísluší náhrada mzdy při nařízené karanténě za pracovní dny (tj. za dny 10., 13., 14., 15., 16., 17., 20., 21., 22. a 23. prosince 2021), tedy celkem za 10 dnů (80 zameškaných hodin) v celkové výši 6 666 Kč. Karanténní příspěvek ve výši 370 Kč za každý kalendářní den (14 dnů) by celkově činil 5 180 Kč (370 * 14). Součet náhrady mzdy (6 666 Kč) a karanténního příspěvku (5 180 Kč) činí 11 846 Kč.

Částka odpovídající 90 % průměrného výdělku za odpovídající počet zameškaných hodin se vypočte následujícím způsobem: $0,9 * 80$ (počet zameškaných hodin) $* 154,30$ (průměrný hodinový výdělek) = 11 109,60 Kč. Příspěvek se sníží o rozdíl mezi oběma hodnotami (tedy o částku 736,40 Kč) a bude činit pouze 4 443,60 Kč, po zaokrouhlení 4 443 Kč (zaokrouhlit lze pouze směrem dolů).

Příklad č. 5: Stejně zadání jako v předchozím příkladu, jen průměrný hodinový výdělek činí 320,70 Kč. Náhrada mzdy za 10 pracovních dní činí 12 065 Kč, karanténní příspěvek za 14 kalendářních dní činí 5 180 Kč ($370 * 14$). Součet náhrady mzdy a příspěvku činí 17 245 Kč, což je méně, než 90 % průměrného výdělku za odpovídající počet zameškaných hodin (23 090,40 Kč). Celková výše příspěvku tedy činí 5 180 Kč.

Příklad č. 6: Zaměstnanci je nařízena karanténa na 14 dní od 27. 12. 2021 do 9. 1. 2022. Zaměstnanec má pravidelně rozvrženou pracovní dobu od pondělí do pátku 8 hodin denně. Jeho průměrný hodinový výdělek pro 3. čtvrtletí 2021 činí 151,20 Kč a průměrný hodinový výdělek pro 4. čtvrtletí 2021 činí 140,50 Kč.

Vždy je potřeba posuzovat celkovou výši příspěvku za celou dobu karantény (izolace), resp. za prvních 14 kalendářních dnů jejího trvání, tzn. tedy v daném případě za prosincové i lednové dny karantény, ve vztahu k celkové částce 90 % průměrného výdělku za odpovídající počet zameškaných hodin za stejné období. To znamená, že zaměstnavatel bude v těchto případech postupovat následovně. Za měsíc prosinec 2021 zaměstnanci přísluší náhrada mzdy za 5 pracovních dnů (celkem 3 266 Kč) a karanténní příspěvek za 5 kalendářních dnů ($5 * 370 = 1 850$ Kč). Součet náhrady mzdy a příspěvku (5 116 Kč) nepřesahuje 90 % průměrného výdělku za odpovídající počet zameškaných hodin (5 443,20 Kč), příspěvek za prosinec 2021 tedy činí 1 850 Kč. Tento příspěvek bude zaměstnanci zúčtován do prosince 2021 „zálohově“, celková výše příspěvku za celou dobu karantény může být zjištěna až společně s příspěvkem za leden 2022.

Za měsíc leden 2022 bude zaměstnanci zúčtována zbývající část příspěvku. Zaměstnavatel stanoví náhradu mzdy, která v lednu 2022 zaměstnanci přísluší za 5 pracovních dní (celkem 3 035 Kč), a 90 % průměrného výdělku za odpovídající počet zameškaných hodin (5 058 Kč). Částku 90 % průměrného výdělku za prosinec 2021 (5 443,20 Kč) a částku 90 % průměrného výdělku za leden 2022 (5 058 Kč) sečte a celková částka 90 % průměrného výdělku za odpovídající počet zameškaných hodin v prosinci 2021 a lednu 2022 tedy činí 10 501,20 Kč. Následně vypočte celkový příspěvek za prosinec 2021 a leden 2021 (tj. $14 * 370$ Kč = 5 180 Kč). Jelikož součet náhrady mzdy za oba měsíce a celkového příspěvku ($3 266$ Kč + $3 035$ Kč + $5 180$ Kč = 11 481 Kč) přesahuje maximální možnou výši (90 % průměrného výdělku = 10 501,20 Kč), příspěvek se o tento rozdíl (979,80 Kč) sníží a bude celkově činit

4 200,20 Kč (5 180 – 979,80). Od této částky se odečte příspěvek zúčtovaný zaměstnanci „zálohově“ do prosince 2021 (1 850 Kč), a příspěvek za leden 2022 bude tedy činit 2 350,20 Kč, po zaokrouhlení 2 350 Kč.

Celkový příspěvek za celou dobu karantény bude činit 4 200 Kč (1 850 Kč + 2 350 Kč).

Příklad č. 7: Stejně zadání jako v příkladu č. 6, jen průměrný výdělek pro 4. čtvrtletí 2021 činí 237,20 Kč.

Částka 90 % průměrného výdělku za leden 2022 činí 8 539,20 Kč, a celková částka 90 % průměrného výdělku za prosinec 2021 a leden 2022 tedy činí 13 982,40 Kč. Za leden 2022 zaměstnanci přísluší náhrada mzdy ve výši 5 052 Kč a karanténní příspěvek za celou dobu činí 5 180 Kč (14 * 370 Kč). Jelikož součet náhrady mzdy za oba měsíce a celkového příspěvku (3 266 Kč + 5 052 Kč + 5 180 Kč = 13 498 Kč) nepřesahuje maximální možnou výši (90 % průměrného výdělku = 13 982,40 Kč), příspěvek za leden 2022 bude činit 3 330 Kč, tj. 5 180 (celkový příspěvek) – 1 850 (příspěvek zúčtovaný „zálohově“ do prosince 2021), neboli 9 * 370 Kč.

Příklad č. 8: Stejně zadání jako v příkladu č. 6, jen průměrný výdělek pro 3. čtvrtletí 2021 činí 91,80 Kč.

Za měsíc prosinec 2021 zaměstnanci přísluší náhrada mzdy za 5 pracovních dní v celkové výši 1 983 Kč a příspěvek za 5 kalendářních dní ve výši 1 850 Kč (5 * 370). Součet příspěvku a náhrady příjmu za prosinec 2021 činí 3 833 Kč a přesahuje 90 % průměrného výdělku za prosincové zameškané hodiny (3 304,80 Kč), a proto příspěvek, který bude zaměstnanci „zálohově“ zúčtován do prosince 2021, činí (po zaokrouhlení) pouze 1 321 Kč.

Za leden 2022 zaměstnanci přísluší náhrada mzdy za 5 pracovních dní (celkem 3 035 Kč) a 90 % průměrného výdělku za odpovídající počet zameškaných hodin činí 5 058 Kč. Zaměstnavatel částku 90 % průměrného výdělku za prosinec 2021 (3 304,80 Kč) a částku 90 % průměrného výdělku za leden 2022 (5 058 Kč) sečte, a celková částka 90 % průměrného výdělku za odpovídající počet zameškaných hodin v prosinci 2021 a lednu 2022 tedy činí 8 362,80 Kč. Následně vypočte celkový příspěvek za prosinec 2021 a leden 2021 (tj. 14 * 370 Kč = 5 180 Kč). Jelikož součet náhrady mzdy za oba měsíce a celkového příspěvku (1 983 Kč + 3 035 Kč + 5 180 Kč = 10 198 Kč) přesahuje maximální možnou výši (90 % průměrného výdělku = 8 362,80 Kč), příspěvek se o tento rozdíl (1 835,20 Kč) sníží a bude celkově činit 3 344,80 Kč (5 180 – 1 835,20). Od této částky se odečte příspěvek zúčtovaný zaměstnanci „zálohově“ do prosince 2021 (1 321 Kč) a příspěvek za leden 2022 bude tedy činit 2 023,80 Kč, po zaokrouhlení 2 023 Kč.

Jak zaměstnavatel odečte příspěvky od pojistného?

Částku, kterou zaměstnavatel zúčtoval zaměstnancům na příspěvku, má nárok odečíst od pojistného, které je povinen odvést příslušné okresní správě sociálního zabezpečení, Pražské správě sociálního zabezpečení a Městské správě sociálního zabezpečení Brno (dále jen „OSSZ“).

Zaměstnavatel uplatňuje odečet příspěvků od pojistného na předepsaném tiskopisu **Přehled o výši pojistného**, na kterém zároveň vykáže údaj o počtu zaměstnanců, za které tento odečet uplatňuje (bez ohledu na počet úvazků u zaměstnavatele a bez ohledu na počet případů karantény v daném měsíci), a také úhrn příspěvků, které od pojistného odečítá. Pokud příspěvky zaměstnavatel nezaokrouhlil v jednotlivých případech, zaokrouhlí na celé koruny úhrn příspěvků odečítaných od pojistného. Na Přehledu o výši pojistného je možné vykázet pouze částky v korunách (bez desetinných míst).

Za tím účelem zůstává v platnosti tiskopis, jeho interaktivní podoba i příslušná datová věta, které platily již od března 2021. Interaktivní formulář i tiskopis ve formátu PDF jsou přístupné na [ePortálu ČSSZ](#). Pokud nedojde k jiné legislativní změně, kterou by bylo nutné do tiskopisu promítnout, zůstane tiskopis v platnosti až do konce roku 2022 (ještě pro kalendářní měsíc prosinec 2022). Tím bude také zajištěno, že v případě prodloužení tohoto opatření nebudou potřeba další úpravy tiskopisu, interaktivního formuláře, ani datové věty. Zaměstnavatelé na přehledu za kalendářní měsíce, za které neodečítají od pojistného karanténní příspěvky, nebo jejich odečet již není možný, vykáží v sekci C. nulový počet zaměstnanců a nulovou výši úhrnu karanténních příspěvků.

Odečet od pojistného je možný za následujících podmínek:

- Zaměstnavatel má nárok na odečet příspěvku od pojistného odváděného za kalendářní měsíc pouze tehdy, pokud příspěvek vyplatí zaměstnanci nejpozději do konce druhého kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém příspěvek od pojistného odečetl.

Příklad č. 8: Zaměstnavatel zúčtoval zaměstnanci příspěvek do prosince 2021 a tento příspěvek odečetl od pojistného na Přehledu o výši pojistného za měsíc prosinec 2021. Přehled za prosinec 2021 má zaměstnavatel povinnost předložit příslušné OSSZ ve lhůtě splatnosti pojistného, tj. od 1. do 20. ledna 2022, čili fakticky odečet od pojistného realizuje v lednu 2021. Nárok na odečet má zaměstnavatel za předpokladu, že předmětný příspěvek vyplatí zaměstnanci nejpozději do 31. 3. 2021. V opačném případě zaměstnavatel nárok na odečet od pojistného nemá a částka, o kterou pojistné snížil, je dlužným pojistným, ze kterého je povinen zaměstnavatel platit penále.

- Nárok na odečet od pojistného zaměstnavatel může uplatnit nejpozději do 3 kalendářních měsíců po skončení karantény.

Příklad č. 9: Pokud skončí karanténa (izolace) zaměstnanci např. 10. 2. 2022, zaměstnavatel musí nárok uplatnit – příspěvek uvedeného zaměstnance od pojistného odečíst – nejpozději do 31. 5. 2022 (zaměstnanec má však na příspěvek nárok naposledy za 28. 2. 2022, pokud nebude opatření prodlouženo). Z uvedeného vyplývá, že odečet může zaměstnavatel uplatnit nejpozději na přehledu za měsíc duben 2022 (přehled za květen 2022 předkládá zaměstnavatel nejdříve 1. 6. 2022).

Bude-li úhrn karanténních příspěvků, které zaměstnavatel od pojistného za konkrétní kalendářní měsíc odečítá, vyšší než celkové pojistné (pojistné za zaměstnance + pojistné za zaměstnavatele), bude na přehledu vykázána částka pojistného k úhradě v záporné hodnotě. V takovém případě se tato částka považuje za přeplatek na pojistném a Přehled o výši pojistného se považuje za žádost o vrácení tohoto přeplatku. Přeplatek bude zaměstnavateli vrácen, pokud není jiného splatného závazku vůči OSSZ nebo ČSSZ. K výše uvedené situaci může dojít zejména v případech, kdy bude karanténa nařízena většímu počtu zaměstnanců zaměstnavatele.

V případě, že zaměstnavatel odečte od pojistného vyšší částku, než která měla být odečtena, nebo pokud provede odečet, aniž byly splněny podmínky pro tento odečet, považuje se částka, o kterou bylo pojistné takto zkráceno, za dluh na pojistném. Z dlužného pojistného je zaměstnavatel povinen platit penále.

Zaměstnanec je povinen uhradit zaměstnavateli částku odečtu od pojistného, pokud zaměstnavatel tento odečet provedl nesprávně v důsledku zaviněného jednání zaměstnance.